

Vývoj v hodnocení TV a sportu studenty FEL ČVUT

ZDENĚK VALJENT

KTV FEL ČVUT v Praze, Česká republika

Úvod

Po sametové revoluci se otevřelo více možností pro realizaci povinných i nepovinných forem TV na fakultách vysokých škol. Abychom poznali podrobné názory studentů FEL na TV a sport, zkoncipovali jsme v roce 1999 anketu, kterou vyplnilo 1649 studentů. Na její výsledky jsme se snažili v rámci našich možností zareagovat. Letos, po pěti letech, jsme podobnou anketu předložili opět další generaci studentů v počtu 1055.

Hypotéza

Předpokládali jsme, že nárůst komercializace ve společnosti zasáhl i do vědomí našich studentů a potvrdí se i v anketě vyjádřených názorech na TV a sport. Očekávali jsme zejména změny v oblíbenosti sportovních odvětví a to ve prospěch : 1. moderních sportů (florbal, frisbee, bowling, squash); 2. adrenalinových sportů (horolezectví); 3. sportů spjatých s přírodou (lyžování, sjíždění řek, turistika, cykloturistika) a to vše na úkor klasických olympijských sportů (fotbal, basketbal, volejbal).

Výsledky srovnání roků 1999 a 2004

A. Pohybová činnost a způsob života

Byly položeny otázky : 1. myslíte si, že TV a sportovní činnost je součástí životního stylu? 2. Jste i vy ochoten pravidelně cvičit nebo sportovat?

Tabulka č.1- TV a způsob života

	1999					2004					rozdíl v %
	Počet hlasujících	ano		ne		Počet hlasujících	ano		ne		
		počet	v %	počet	v %		počet	v %	počet	v %	
1.otázka	1616	1576	97,5	40	2,5	1055	1029	97,5	26	2,5	0
2.otázka	1605	1477	92,0	128	8,0	1055	982	93,1	73	6,9	+1,1

Dnes i před pěti lety si stále stejný a velice vysoký počet našich posluchačů uvědomuje význam pohybu pro současný životní styl. S tímto názorem souvisí i vyjádření ve 2.otázce, kde opět odpovídají ve velice pozitivním smyslu. Škoda jen, že tyto názory úplně nekorespondují s praxí, neboť ve vyšších ročnících se tak vysoký počet studentů na TV nedostavuje.

B. Tělesná výchova na FEL ČVUT

a) Hodnocení pedagogického procesu

Položené otázky : 3. Považujete TV na škole za dostatečný prostředek k udržování dobré tělesné kondice? 4. Máte pocit, že jste se ve zvoleném sportovním odvětví v průběhu povinné TV ve škole zlepšil?

Tabulka č.2 – hodnocení TV

	1999					2004					rozdíl v %
	Počet hlasujících	ano		ne		Počet hlasujících	ano		ne		
		počet	v %	počet	v %		počet	v %	počet	v %	
3.otázka	1479	675	45,6	804	54,4	1055	554	52,5	501	47,5	+6,9
4.otázka	1342	1142	85,1	200	14,9	1055	823	78,0	232	22,0	-7,1

Z obecného hlediska je mínění studentů lepší, než vůbec může být a tím pro nás učitele TV velice chvályhodné. My samozřejmě víme, že pohyb 1x týdně k udržení tělesné zdatnosti nestačí. Proto bych také zlepšení výkonnosti v jednotlivých sportovních odvětvích přičlenil spíše do sféry zlepšení úrovně technických dovedností. Rozdíly mezi názory dnešních a minulých studentů nejsou významné.

Otázky : 5. Přivítal byste v budoucnu rozšíření hodin TV na 2x týdně? 6. Budete navštěvovat TV pravidelně i ve vyšších ročnících?

Tabulka č.3 – rozšíření lekcí TV

	1999					2004					rozdíl v %
	Počet hlasujících	ano		ne		Počet hlasujících	ano		ne		
		počet	v %	počet	v %		počet	v %	počet	v %	
5.otázka	1305	1003	76,9	302	23,1	1055	668	63,3	387	36,7	-13,6
6.otázka	1407	1201	85,3	206	14,7	1055	877	83,1	178	16,9	-2,2

V odpovědích na obě otázky se stále potvrzuje, že pozice TV jako jednoho z předmětů na fakultě je pevná. Nezanedbatelný je ale již větší pokles v názoru na rozšíření hodin TV (-13,6 %). Podle mého názoru je důvodem spíše větší časové zaneprázdnění studentů (pracovní úvazky u firem, náročnost studia), než nechuť k TV. Na to odpovídá také další otázka č. 7, položená v anketě letos : „co nejvíce brání kladnému vztahu k TV na FEL“ (odpovědělo celkem 582 posluchačů) :

Tabulka č. 4 – příčiny absencí na TV

možnosti odpovědí	počet hlasů	procenta
- obtížné zařazení TV do rozvrhu ostatních předmětů	267	45,9
- vzdálenost sportovišť od bydliště a budovy FEL	120	20,6
- obecná nechuť ke sportovním aktivitám	82	14,1
- malý výběr sportovních odvětví	73	12,5
- nevhodné podmínky na sportovištích	36	6,2
- přístup učitele TV	4	0,7

b) Obliba sportovních odvětví

8. Uveďte z nabídky KTV FEL v pořadí 1. - 3. sportovní odvětví, kterého byste se nejraději zúčastňoval na hodinách TV (1.místo – 3 body; 2. místo – 2; 3.místo – 1 b.).

Tabulka č. 5 – pořadí sportů na FEL

Sporty	1999			2004			Rozdíl	
	body	v %	umístění	body	v %	umístění	v %	v pořadí
Kond. posilování	1264	17,2	1.	1196	19,7	1.	+ 2,5	-
Plavání	1179	16,1	2.	1047	17,3	2.	+ 1,2	-
Fotbal	544	7,4	4.	672	11,1	3.	+ 3,7	+ 1
Volejbal	744	10,1	3.	590	9,7	4.	- 0,4	- 1
Florbal	327	4,5	9.	561	9,3	5.	+ 4,8	+ 4
Tenis	388	5,3	7.	372	6,1	6.	+ 0,8	+ 1
Frisbee	261	3,6	13.	260	4,3	7.	+ 0,7	+ 6
Softbal	361	4,9	8.	252	4,2	8.	- 0,7	-
Budo - úpoly	401	5,5	6.	236	3,9	9.	- 1,6	- 3
Basketbal	528	7,2	5.	230	3,8	10.	- 3,4	- 5
Zdravotní TV	222	3,0	14.	208	3,4	11.	+ 0,4	+ 3
Kondiční běh	262	3,6	12.	189	3,1	12.	- 0,5	-
Kanoistika	290	4,0	10.	171	2,8	13.	- 1,2	- 3
Aerobik	79	1,1	16.	78	1,3	14.	+ 0,2	+ 2
Hokej	280	3,8	11.					
Nohejbal	204	2,8	15.					

Celkový počet sportů : v roce 1999 – 16; v roce 2004 – 14.

Celkový počet rozdaných bodů : v roce 1999 – 7334; v roce 2004 – 6062.

I přes menší zkreslení díky různému počtu sportů v anketách 1999 a 2004 jsou z tabulky patrné určité posuny. Nejvíce si polepšil florbal (+ 4,8 %), dále ještě fotbal (+ 3,7 %) a kondiční posilování (+ 2,5 %), které si tím upevnilo vedoucí pozici nejoblíbenějšího sportu na FEL. Ke značnému statistickému propadu došlo u basketbalu (- 3,4 %); méně pak ještě u úpolových sportů (- 1,6 %) a kanoistiky (- 1,2 %). Je zajímavé, jak se ve výsledcích naší ankety ihned projeví objektivní důvody : basketbal – horší tělocvična; úpoly –

onemocnění učitele; kanoistika – zhoršení podmínek v loděnici po povodních. Je zde asi dlužno podotknout, že u nás na fakultě disponujeme dosti slušně vybavenou posilovnou a také fakt, že zde velice převládá počet chlapců nad počtem dívek. Proto to netypické umístění aerobiku, které by se určitě na jiných školách nepotvrdilo.

9. Které pohybové sportovní aktivity vykonáváte individuálně ?

20 nejlepších v roce 1999

1. Cyklistika – 446 hlasů; 2. kondiční běh – 203; 3. plavání – 186; 4. kondiční posilování – 146; 5. fotbal – 134; 6. turistika – 82; 7. lyžování – 79; 8. tenis – 75; 9. basketbal – 72; 10. volejbal – 70; 11. hokej + bruslení – 61; 12. úpolové sporty – 43; 13. stolní tenis – 33; 14. sjíždění řek – 28; 15. horolezectví – 26; 16. florbal – 20; 17. sportovní tanec – 17; 18. frisbee – 14; 19. nohejbal – 13; 20. softbal – 12.

20 nejlepších v roce 2004

1. Kondiční posilování – 394; 2. cyklistika – 389; 3. plavání – 308; 4. fotbal – 269; 5. turistika – 195; 6. kondiční běh – 171; 7. hokej a bruslení – 143; 8. volejbal – 136; 9. stolní tenis – 134; 10. lyžování sjezd – 128; 11. florbal – 115; 12. šachy – 100; 13. tenis – 76; 14. squash – 68; 15. lyžování běh – 59; 16. horolezectví – 54; 17.- 18. frisbee a basketbal – 51; 19. zdravotní TV – 40; 20. nohejbal – 33.

Letos studenti odpověděli na tuto otázku zodpovědněji než 5 lety a proto přiznali účast ve více sportech. Není myslitelné, že by nyní sportovali ve volném čase o tolik více. I přes toto menší zkreslení jsou patrné určité posuny. Ať již z hlediska početního či procentního nárůstu si nejvíce polepšily – kondiční posilování, florbal, fotbal, plavání, turistika, stolní tenis, šachy, hokej a bruslení. Svoji pozici si stále udržuje cyklistika. Oproti tomu k největšímu poklesu došlo u úpolových sportů a opět u basketbalu, tak jako u předešlé otázky.

10. Jaké sportovní odvětví Vám chybí v nabídce KTV FEL ?

V anketě 1999 : 1. cyklistika – 106; 2. stolní tenis – 83; 3. horolezectví – 34; 4. šachy – 30; 5. squash – 26 atd. V anketě 2004 : 1. Lezení na umělé stěně – 312; 2. stolní tenis – 282; 3. futsal – 216; 4. bruslení – 169; 5. turistika – 150; 6. nohejbal – 129; 7. atletika – 91; 8. házená – 32.

Porovnání anket 1999 a 2004 není srovnatelné, neboť letos jsme zařadili pouze sporty, které bychom po vyřešení prostorových a finančních možností mohli do výuky zařadit.

11. V roce 1999 se celkem 491 studentů (38,5 %) vyjádřilo, že by bylo ochotno se na úhradě nájemného spolupodílet. Letos jsme otázku upřesnily : „měli byste zájem i o některé luxusnější sportovní odvětví, na jejichž nájmu byste byli ochotni se spolupodílet“ ? Celkem 2183 odpovědí pak vyznělo takto : 1. lezení na umělé stěně – 312; 2. hokej a bruslení – 298; 3. stolní tenis – 282; 4. bowling a kuželky – 268; 5. squash – 257; 6. futsal – 216; 7. turistika – 150; 8. nohejbal – 129; 9. golf (trenažery) – 115; 10. atletika – 91; 11. spinning – 33; 12. házená – 32.

Jak je vidno z odpovědí, příspěví na výuku ze strany studentů již není žádným problémem, jestliže by se vyučovaly sporty z této nabídky.

C. Tělovýchovné kursy

12. Při účasti na povinném tělovýchovném kursu ve 3. ročníku dáváte přednost : a) zimnímu lyžařskému kursu b) letnímu kursu v široké nabídce tělovýchovných činností

13. Chtěl byste se zúčastnit letního či zimního kursu raději v a) České republice b) zahraničí

14. Máte zájem zúčastnit se vícedenních nepovinných akcí sportovního charakteru pořádaných KTV ? ano x ne

Tabulka č. 6 – názory na kursy a nepovinné akce

	1999					2004					rozdíl v %
	počet hlasujíc.	a (ano)		b (ne)		počet hlasujíc.	a (ano)		b (ne)		
		počet	v %	počet	v %		počet	v %	počet	v %	
12.ot.	1349	491	36,4	858	63,6	1012	346	34,2	666	65,8	2,2
13.ot.	1307	873	66,8	434	33,2	1006	646	64,2	360	35,8	2,6
14.ot.	1295	725	56,0	570	44,0	1055	543	51,5	512	48,5	- 4,5

Můžeme konstatovat, že odpovědi na všechny tři otázky zůstávají prakticky stejné.

Diskuse a závěr :

Výsledky letošní ankety jen ze 2/3 splnily naši hypotézu. Potvrdily nárůst oblíbenosti „manažerských“ druhů sportu – kondičního posilování, frisbee, bowlingu, squashu, golfu (trenažery). Také stoupající popularita horolezectví (u nás v podobě umělé stěny) se potvrdila. Ve sportovních míčových hrách klesající popularity především basketbalu, házené a méně volejbalu využil nový a dravý sport – florbal. Nesplnil se předpoklad v nárůstu oblíbenosti sportů spjatých s přírodou. Mírný nárůst preferencí zde zaznamenala snad jen turistika. Cyklistika si nadále udržela své výsadní postavení. Nečekaným překvapením je dramatický nárůst oblíbenosti fotbalu ať již ve výuce TV, tak také ve volném čase studentů. Anketa nám ukázala určitý posun ve vědomí našich posluchačů. Většinu nově zjištěných poznatků se budeme snažit v rámci našich možností uvést do tělovýchovné praxe. Již nyní se zamýšlíme nad tím, jakou formou umožníme studentům navštěvovat zejména lezení na umělé stěně, stolní tenis, futsal a možná i bowling.